
Ανεμοπετάλι

Τόμ. 1, Αρ. 1 (2023)

Ανεμοπετάλι

Παίζουμε βιβλίο; Πώς να αγαπήσουν τα παιδιά το διάβασμα

Βίκυ Ξανθοπούλου

doi: [10.12681/anem.36016](https://doi.org/10.12681/anem.36016)

Copyright © 2023, Βίκυ Ξανθοπούλου

Άδεια χρήσης [##plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4##](https://plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4/).

Παίζουμε βιβλίο;

Πώς να αγαπήσουν τα παιδιά το διάβασμα

Ξανθοπούλου Βίκυ¹

¹ Νηπιαγωγός, Εμπυχώτρια Κοινωνικοπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Πώς θα έμοιαζε το ιδανικό σχολείο; Σίγουρα σ' αυτό το σχολείο οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πήγαιναν με χαρά, θα ένιωθαν ασφάλεια, όπως νιώθουν στο σπίτι τους, θα σέβονταν τους γύρω τους και θα απολάμβαναν τον σεβασμό και την αποδοχή της μοναδικής τους προσωπικότητας, θα μπορούσαν να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, να βγάζουν από μέσα τους ό,τι τους βαραίνει, να ακολουθούν τις αρχές του διαλόγου, να έχουν πρόσβαση σε πολιτισμικά αγαθά, να παίζουν, να διασκεδάζουν και να μαθαίνουν μέσα σε ένα παιγνιώδες περιβάλλον μάθησης. Και θα επέστρεφαν στο σπίτι γεμάτοι και γεμάτες εμπειρίες και θα ένιωθαν λαχτάρα και προσμονή την επόμενη μέρα του σχολείου.

Αυτό είναι για μένα προσωπικά το ιδανικό σχολείο. Πέρασα αρκετά χρόνια υπηρετώντας τη δημόσια εκπαίδευση, επιδιώκοντας το ιδανικό του σχολείου και αναζητώντας το πραγματικό νόημα της μάθησης, που δεν είναι άλλο από το να έχει η μάθηση νόημα, να συνδέεται με τις ανάγκες των παιδιών, να τους δημιουργεί έντονες εμπειρίες και μετέπειτα δυνατές αναμνήσεις, να ενεργοποιεί τη φαντασία τους και πάνω απ' όλα να τους καλλιεργεί αξίες ζωής.

Μόνο με τη βιωματική και την ανακαλυπτική μάθηση θα μπορούσα να το καταφέρω αυτό και με την ενεργό συμμετοχή των παιδιών σε κάθε στάδιο της διδασκαλίας. Το εργαλείο που επέλεξα για να διευκολύνω τη μάθηση είναι οι αναγνωστικές εμπυχωσεις, ως κομμάτι της κοινωνικοπολιτισμικής εμπύχωσης με έμφαση στην κοινωνική διάσταση του εκπαιδευτικού έργου με βασικό παιδαγωγικό εργαλείο το λογοτεχνικό βιβλίο.

Έτσι γεννήθηκε η ιδέα του πρότζεκτ «Παίζουμε βιβλίο;», ενός προγράμματος φιλιαναγνωσίας που θέτει το βιβλίο στο κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας και υπηρετεί όσα πρεσβεύει το ιδανικό σχολείο για μένα.

Η δράση «Παίζουμε βιβλίο» ξεκίνησε ως ένα στοίχημα με τον εαυτό μου, ως προσωπική ανάγκη και αλήθεια, ότι η λογοτεχνία μπορεί να υπάρξει μέσα στην τάξη ως παιδαγωγικό εργαλείο και ότι μπορεί να κρατήσει αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών και ότι νέοι κόσμοι μπορούν να δημιουργηθούν από τα παιδιά με ένα και μόνο βιβλίο.

Το «Παίζουμε βιβλίο;» είναι ο συνδυασμός της φιλαναγνωσίας με βιωματικούς τρόπους μάθησης, μια δράση που φέρνει κοντά τα παιδιά, γεφυρώνει χάσματα, ενώνει κόσμους, πλάθει καινούριους και δημιουργεί δυνατές εμπειρίες μέσα σε ένα ελκυστικό και διασκεδαστικό πλαίσιο μάθησης.

Κάθε αναγνωστική εμπύχωση έχει αφορμή, έχει αφετηρία πάντα μια ανάγκη της ομάδας, είτε είναι συναισθηματική, είτε κοινωνική είτε μαθησιακή. Αυτή η ανάγκη συνδέεται πάντα με ένα λογοτεχνικό βιβλίο. Όποιο βιβλίο κι αν δουλέψουμε μέσα στην τάξη, δεν αναζητούμε ποτέ λύσεις και έτοιμες απαντήσεις από την ιστορία του. Προσπαθούμε να νιώσουμε, να συναισθανθούμε τους ήρωες και τις ηρωίδες του και να νοηματοδοτήσουμε εκ νέου τις ιδέες του βιβλίου.

Η παιδαγωγική προσέγγιση του βιβλίου ενισχύεται από:

- ✓ Βιωματικές και συμμετοχικές δράσεις
- ✓ Παιχνίδια ρόλων
- ✓ Δραματοποίηση
- ✓ Μελέτες περίπτωσης
- ✓ Διαθεματική προσέγγιση
- ✓ Χρήση ποικίλων μέσων και νέων τεχνολογιών για αναζήτηση, επιλογή και παρουσίαση των πληροφοριών
- ✓ Διοργάνωση ομαδικών επισκέψεων, πρόσκληση ειδικών
- ✓ Άνοιγμα των δράσεων στην ευρύτερη κοινωνία
- ✓ Δημιουργία εκθέσεων
- ✓ Δράσεις που δίνουν έμφαση στη διαδικασία, στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, στην υιοθέτηση αξιών και προτύπων. Η γραφή μπορεί να βαίνει αυθόρμητα με δραστηριότητες, σαν ανάγκη του παιδιού να μπει σε αυτή τη διαδικασία και είναι απαραίτητο να κατευθύνεται από τη νηπιαγωγό.

Ταυτόχρονα καλλιεργείται ο σεβασμός στους/στις δημιουργούς του βιβλίου, τόσο στους/στις συγγραφείς όσο και τους/τις εικονογράφους, καθώς και σε όλη την ομάδα που υπάρχει πίσω από μία έκδοση. Αυτός ο σεβασμός στους/στις δημιουργούς διδάσκεται στα παιδιά. Και σε κάθε πρότζεκτ τα παιδιά αλληλεπιδρούν είτε με τον/την συγγραφέα είτε με τον/την εικονογράφο του βιβλίου που δουλεύουμε. Τα παιδιά τους/τις κάνουν ερωτήσεις, τους/τις ζητάνε να τους φτιάξουν ένα τραγούδι, ένα ποίημα ή μια καινούρια ιστορία ή μια εικονογράφιση με μια ιδέα που έχουν φανταστεί και διευκολύνει την πορεία του πρότζεκτ μας.

Η επιλογή των βιβλίων γίνεται με αυστηρά κριτήρια, αισθητικά κριτήρια που αφορούν τόσο κείμενο όσο και την εικονογράφηση. Είναι βιβλία που σέβονται τον αναγνώστη και την αναγνώστρια.

Κάθε πρότζεκτ που δουλεύουμε μέσα στην τάξη είναι ένα πρόγραμμα παρέμβασης που απαιτεί από τη μεριά του/της εκπαιδευτικού χρόνο, πίστη και σταθερές αξίες.

*Η Βίκυ Ξανθοπούλου επιλέχθηκε στις 10 σημαντικές προσωπικότητες της Ελλάδας από την ΕΡΤ και συμμετείχε στη διαφημιστική καμπάνια «Κάθε μέρα το καλύτερό μας». Συμπεριλήφθηκε στη λίστα του CNN Greece στα «Πρόσωπα του 2020». Η δράση «Παίζουμε βιβλίο;» κυκλοφορεί σε τρεις τόμους από τις Εκδόσεις Παπαδόπουλος και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, εμπυχωτές, βιβλιοθηκάρους, γονείς και ανθρώπους που επιθυμούν να κάνουν δράσεις λογοτεχνίας με τα παιδιά.